

Bryssel den 10 juni 2016
(OR. en)

9949/16

**Interinstitutionellt ärende:
2016/0070 (COD)**

**SOC 394
EMPL 261
MI 428
COMPET 359
CODEC 835
JUSTCIV 164**

RAPPORT

från:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)
till:	Rådet
Föreg. dok. nr:	9309/16 SOC 339 EMPL 235 MI 366 COMPET 312 CODEC 714 JUSTCIV 120
Komm. dok. nr:	6987/16 SOC 144 EMPL 97 MI 142 COMPET 118 CODEC 279 - COM(2016) 128 final + ADD 1 - ADD 2
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillämpning av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster – Lägesrapport

I. INLEDNING

Den 8 mars 2016 antog kommissionen ett förslag om ändring av direktiv 96/71/EG¹ om utstationering av arbetstagare. Förslaget innebär en riktad översyn som syftar till att säkerställa likvärdiga villkor för tjänsteleverantörer och samtidigt skydda de utstationerade arbetstagarna.

Enligt kommissionen återspeglar det tjugo år gamla direktivet inte längre i tillräcklig grad utvecklingen sedan 1996 och den rådande situationen på arbetsmarknaderna, till exempel den avsevärt större skillnaden i lönenivå mellan ursprungs- och värdländerna.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster (EGT L 18, 21.1.1997, s. 1).

Den 10 maj 2016 löpte åttaveckorsperioden för samråd med de nationella parlamenten ut. Fram till det datumet hade motiverade yttranden från nationella parlament i 11 medlemsstater motsvarande sammanlagt 22 röster inkommit. Följaktligen har tröskelvärde på en tredjedel av rösterna för att utlösa det s.k. förfarandet med gult kort uppnåtts. Enligt artikel 7.2 i protokoll nr 2² som är fogat till fördragen måste förslaget ses över av kommissionen, som kan besluta att vidhålla, ändra eller dra tillbaka förslaget.

Arbetsgruppen för sociala frågor diskuterade förslaget vid fem tillfällen och det sista mötet i arbetsgruppen ägde rum den 2 juni 2016. Vid mötet i arbetsgruppen för sociala frågor som ägde rum den 13 maj begärde en grupp delegationer att allt arbete på teknisk nivå tillfälligt skulle upphävas. Flertalet delegationer stödde emellertid ordförandeskapets tillvägagångssätt för det fortsatta arbetet för att slutföra löpande verksamhet och ytterligare klargöra sådana frågor på teknisk nivå som förhållandet mellan förslaget och Rom I-förordningen samtidigt som man fullt ut respekterar de nationella parlamentens motiverade yttranden och kommissionens betänketid.

Europaparlamentet har ännu inte avgett något yttrande vid första behandlingen. Enligt artiklarna 53.1 och 62 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som föreslagits som rättslig grund ska rådet besluta i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet tillsammans med Europaparlamentet.

Kommissionen begärde ett yttrande på frivillig grund från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén men kommittén har ännu inte avgett något yttrande om förslaget.

I dagsläget utgår man ifrån att samtliga delegationer har allmänna granskningsreservationer mot förslaget. EE, DK, HU, MT, RO och UK har anmält parlamentsreservationer och PL, HU och SE språkreservationer. LV och DK har anmält särskilda granskningsreservationer.

² Protokoll (nr 2) om tillämpning av subsidiaritets
326, 26.10.2012, s. 206.

- och propon

II. RÅDETS ARBETE UNDER DET NEDERLÄNDSKA ORDFÖRANDESKAPET

1. Diskussion i den ansvariga arbetsgruppen för sociala frågor

På det hela taget var delegationerna eniga om att fri rörlighet för arbetstagare och friheten att tillhandahålla tjänster är grundläggande principer för EU som bidrar till ekonomisk tillväxt och välbefinnande i EU. De var också överens om att bedrägerier och olaglig praxis kring utstationering måste tas itu med och lösas. Delegationerna hyste emellertid motsatta åsikter om kommissionens förslag.

En grupp delegationer ansåg att det var för tidigt att föreslå ändringar av direktiv 96/71 innan fristen för införlivande av tillämpningsdirektivet från 2014³ har löpt ut (juni 2016) och lett till påtagliga resultat. De motsatte sig förslaget i sin helhet med det främsta argumentet att det undergräver den inre marknaden och i synnerhet den fria rörligheten för tjänster. Å andra sidan välkomnade en annan grupp delegationer initiativet som en bra grund för att förbättra gällande regler, öka rättssäkerheten för arbetsgivare och arbetstagare samt bidra till en mer jämlik ställning för arbetstagare och en konkurrenssituation som bygger på innovation och färdigheter (och inte endast på löner). En tredje grupp delegationer tog upp olika frågor och farhågor som hör samman med förslaget och som måste besvaras och lösas innan en slutlig ställning kan intas.

Granskningen av konsekvensbedömningen

Den 22 mars sändes ett frågeformulär till delegationerna och tjugotvå medlemsstater svarade. Konsekvensbedömningen granskades noggrant och diskuteras i arbetsgruppen för sociala frågor den 28 april, varpå ordförandeskapet rapporterade till Coreper i överensstämmelse med de vägledande riktlinjer som återges i dok. 16024/14. Rapporten om granskningen av konsekvensbedömningen återfinns i addendumet till dok. 9309/16.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/67/EU av den 15 maj 2014 om tillämpning av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen) (EUT L 159, 28.5.2014, s.11).

2. Diskussioner i andra rådskonstellationer

En grupp delegationer begärde att diskussionerna om förslaget skulle äga rum vid mötet i rådet (konkurrenskraft) den 26 maj. Som en förberedelse inför det mötet lade kommissionen också fram förslaget med tillhörande konsekvensbedömning för arbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt den 12 maj. Ordförandeskapet rapporterade om resultatet av dessa diskussioner i arbetsgruppen för sociala frågor den 13 maj.

Det rådde skilda åsikter om tänkbara effekter av förslaget på den fria rörligheten för tjänster och konkurrenskraften på den inre marknaden, å ena sidan, och å andra sidan behovet av att tillämpa tvingande bestämmelser på samma sätt för alla arbetstagare och företag som är verksamma på samma marknad.

Förslaget diskuterades dessutom i arbetsgruppen för civilrättsliga frågor den 11 maj. Delegationerna har i synnerhet uttryckt oro över det eventuella sambandet mellan Rom I-förordningen (främst artikel 8), Bryssel I-förordningen och den nya artikel 2a i förslaget. Ordförandeskapet rapporterade om resultatet av dessa diskussioner i arbetsgruppen för sociala frågor den 13 maj.

III. DE VIKTIGASTE FRÅGORNA SOM DISKUTERADES I ARBETSGRUPPEN FÖR SOCIALA FRÅGOR

Diskussionerna i arbetsgruppen för sociala frågor återspeglade den kontrovers som beskrivs i kapitel I. Mot denna bakgrund inriktades de på förtydliganden om konsekvensbedömningen och själva förslaget. Flera medlemsstater tog upp frågor och farhågor när det gäller en mängd olika ämnen (t.ex. underentreprenad, bemanningsföretag och kollektivavtal) och kom med förslag på hur dessa problem skulle kunna åtgärdas. När det gäller andra frågor (t.ex. långvarig utstationering och löner) var diskussionerna mer djupgående.

a) Rättslig grund (artiklarna 53.1 och 62 i EUF-fördraget)

Förslaget har samma rättsliga grund som direktiv 96/71 som det ändrar, och direktiv 2014/67/EU. Bland de viktigaste frågor som diskuterades återfinns frågan om huruvida den rättsliga grund som kommissionen valt är lämplig. Vissa delegationer ansåg det vara önskvärt att man för att täcka in bestämmelser som rör arbetsförhållanden, bl.a. löner, skulle lägga till en rättslig grund i avdelningen om socialpolitik. Vissa delegationer ansåg att förhållandet till Rom I-förordningen tyder på att förslaget faller inom området för avdelning V.

Ordförandeskapet anser att ytterligare granskning behövs innan man kan dra några slutsatser om behovet att ändra eller utvidga den rättsliga grunden.

b) Långvarig utstationering (ny artikel 2a) och förhållandet till Rom I -förordningen

Genom förslaget införs en regel enligt vilken värdmedlemsstaten ska anses vara det land där arbetet vanligen utförs när utstationeringens förväntade eller faktiska varaktighet överstiger 24 månader. Kommissionens avsikt är inte att ändra Rom I-förordningen utan att skapa rättslig förutsebarhet vid dess tillämpning på den specifika situationen med utstationering.

Bland de viktigaste frågor som behandlades återfinns förenligheten av den föreslagna artikel 2a med Rom I-förordningen, som av många delegationer ansågs ändra betydelsen av artikel 8.2 i den förordningen i de situationer som omfattas av direktiv 96/71. Rådets juridiska avdelning har avgett ett yttrande om möjligheten att införa en lagvalsregel i direktivet om utstationering av arbetstagare (9544/16). Detta yttrande lades fram i arbetsgruppen och diskuterades. Många delegationer välkomnade de rättsliga förtydliganden och de lösningar som yttrandet innehöll. Det hölls ingen ingående diskussion eftersom många delegationer fortfarande höll på att analysera dess innehåll och/eller ansåg att den djupgående diskussionen borde sparas till kommande möten.

Ordförandeskapet anser att en djupare analys av yttrandet från rådets juridiska avdelning skulle kunna bidra till att klargöra förhållandet till Rom I-förordningen.

c) Löner (artikel 3.1)

I förslaget ersätts begreppet "minimilön" med begreppet "lön" när det gäller de huvudsakliga bestämmelser i vädmedlemsstaten som tillämpas på utstationerade arbetstagare och därmed görs reglerna och lagstiftningen om löner i nationell rätt eller i allmängiltiga kollektivavtal tillämpliga också på utstationerade arbetstagare.

När det gäller löner återfanns bland de huvudpunkter som diskuterades frågan om huruvida det tillräckligt klart framgår att medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter behåller sina befogenheter i fråga om definitionen av lön och därtill hörande regler om lönesättning. En annan viktig fråga var huruvida begreppet lön var tillräckligt tydligt i förhållande till begreppet minimilön i det nuvarande direktivet.

Ordförandeskapet anser att det av kommissionens förslag och dess uttalanden klart framgår att förslaget inte syftade till att inverka på nationell behörighet i fråga om definitionen av lön, inbegripet befogenheten för arbetsmarknadens parter när det gäller lönesättning. Vissa delegationer lämnade förslag på textillägg som uttryckligen skulle bekräfta detta, främst i form av ett eventuellt (åter)införande av en mening i linje med den sista meningen i artikel 3.1 i direktiv 96/71. Ordförandeskapet anser att dessa förslag skulle kunna utredas närmare. Ordförandeskapet anser dessutom att en jämförelse skulle kunna göras mellan begreppen lön och minimilön i nationella sammanhang i givna fall för att tjäna som exempel.

d) Kollektivavtal (strykning av text i artikel 3.1 andra strecksatsen och punkt 10 andra strecksatsen)

Genom bestämmelsen blir kollektivavtal med allmän giltighet tillämpliga på utstationerade arbetstagare i alla sektorer av ekonomin. Enligt nuvarande direktiv 96/71/EG är detta endast obligatoriskt för byggsektorn och valfritt för andra sektorer.

De huvudfrågor som togs upp var huruvida den föreslagna bestämmelsen i tillräckligt hög grad garanterar utövandet av sådana grundläggande rättigheter som rätten att strejka, rätten att förhandla om, ingå och tillämpa kollektivavtal. En annan viktig fråga var tillgången till information om tillämpliga kollektivavtal och deras innehåll.

Ordförandeskapet anser att granskningen skulle kunna inriktas på olika sätt att tydligare uttrycka, t.ex. i skälen, den fullständiga respekten för de grundläggande rättigheterna.

e) Underentreprenad (ny artikel 3.1a)

Genom förslaget införs en ny bestämmelse om underentreprenad. Enligt denna bestämmelse kan medlemsstater som ålägger företag att endast lägga ut på entreprenad till företag som ger arbetstagare vissa lönevillkor, även sådana som följer av kollektivavtal utan allmän giltighet, också föreskriva att denna skyldighet även gäller för företag som utstationerar arbetstagare till deras territorium.

Frågor som togs upp var huruvida detta förslag kan inverka menligt på förhandlingsbefogenheten för arbetsmarknadens parter samt hur företag som utstationerar arbetstagare kan få aktuell information om tillämpliga regler om löner.

Ordförandeskapet anser att ytterligare arbete behövs för att klargöra den exakta omfattningen och effekterna av denna bestämmelse.

f) Arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag (ny artikel 3.1b samt strykning av artikel 3.9)

Genom bestämmelsen görs villkoren i artikel 5 i direktiv 2008/104/EG⁴ (*direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag*) obligatoriska för utstationerade arbetstagare i och med att man tillämpar principen om likabehandling av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag och jämförbara arbetstagare hos kundföretagen.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG av den 19 november 2008 om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag (EUT L 327, 5.12.2008, s. 9).

Bland de viktigaste frågor som togs upp återfinns förhållandet till artikel 5 i direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag. Delegationerna skilde sig åt i sin bedömning av hur ersättningen av artikel 3.9 med en hänvisning till artikel 5 i direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag påverkar räckvidden för likabehandling av arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag.

Ordförandeskapet anser att en fördjupad analys av denna aspekt skulle kunna innefatta en jämförelse av tillämpningsområdet för artikel 5 i direktivet om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag och den nuvarande ordalydelsen i artikel 3.9 i direktiv 96/71.

IV. SLUTSATSER

När kommissionen har fattat ett beslut om det "gula kortet", och mot bakgrund av detta beslut, är det upp till nästa ordförandeskap att fortsätta överläggningarna i rådet och dess förberedande organ.

På grundval av arbetet under det nederländska ordförandeskapet, inbegripet de förtydliganden kommissionen lämnat, och beroende på kommissionens beslut om det "gula kortet" kan man förvänta sig att mer djupgående diskussioner om ovannämnda frågor kommer att göra det möjligt för de kommande ordförandeskapen att övergå till att utarbeta rådets ståndpunkt om förslaget.
